

Ἡ ἀπλῶς δίκη αὕτη οὐδὲν ἄλλο εἶνε εἰμὴ ἢ κατὰ τὸν αὐτὸν Σοφοκλῆν (Οἰδ. Κολ. 1222) «*Ἄϊδος μοῖρ᾽ ἀνυμέναιος, ἄλγος, ἄχος*» ἤτοι ὁ «*ἰσοτέλειστος*» θάνατος. Ὡσαύτως καὶ αἱ ὁμοίως τὸν θάνατον δηλοῦσαι συνώνυμοι λέξεις αἴσα καὶ μοῖρα ἔχουσιν ἐν ταύτῃ καὶ τὴν ἔννοιαν τοῦ προσήκοντος (ἴδε τὰ λεξικά).

Ὅτι δὲ δύνανται νὰ εὐρεθῶσι παραδείγματα, ἐν οἷς ἡ ἔννοια τοῦ προσήκοντος δὲν ἀρμόζει εἰς τὴν λέξιν τὸ *χερῶν*, ὡς συμβαίνει ἐν τῷ ὑπὸ τοῦ μακαρίτου Βάσης παρατιθεμένῳ ἀρχαίῳ ἐπιγράμματι, οὐδὲν σημαίνει, διότι ὡς γνωστόν, οὐδέποτε ἐν οὐδεμιᾷ γλώσσῃ αἱ σημασίαι τῶν λέξεων εἶνε παγίως καὶ ἀσαλεύτως καθωρισμέναι, ἀλλὰ τούναντιον εὐκόλως μεταπίπτουσιν εἰς δὴλωσιν συγγενῶν ἔννοιῶν, καὶ πολλάκις ἢ προτέρα αὐτῶν σημασία ἀμυροῦται ἢ καὶ ὀλοσχερῶς ἐξαφανίζεται¹. Ἡ δὲ σημασία τοῦ ἀναγκαίου καὶ ἀναποτρέπτου εἶνε συγγενεστάτη πρὸς τὴν τοῦ προσήκοντος, ὡς ἀποδεικνύει ἡ ἀνωτέρω παρατηρηθεῖσα χρῆσις τῶν λέξεων *μοῖρα* καὶ *αἴσα* ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν ἔννοιῶν τούτων, καὶ προσέτι ἡ χρῆσις τῶν λέξεων *προσήκοντες* καὶ *ἀναγκαῖοι* μετὰ τῆς αὐτῆς σημασίας τοῦ συγγενοῦς.

Ἐκτὸς τῶν προειρημένων ὁ μακαρίτης Βάσης σελ. 212 ὑπόσημ. 1 παρετήρησεν ὅτι ἡ ἐμὴ ἔρμηνεία «*οὐ τὸ προσήκον εἴμαρται*» ἐνέχει ἐπίκρισιν

¹ Οὕτω λ. γ. ἡ λέξις *συμφορὰ* σημαίνει κυρίως τὴν σύμπτωσιν, ἔπειτα δὲ καὶ τὸ σύμβημα, εἴτε ἀγαθόν εἴτε κακόν, ἀλλ' ὅμως ἡ σημασία τῆς συμπτώσεως εἶνε ὅλως ἀνάρμος ἐν τῇ φράσει *μεγάλῃν συμφορῇν ποιέσθαι* (Ἡρόδ. Α' 83, Δ' 79 κ. ἀλλ.) ἔνεκα τοῦ ἀνοικείου εἰς τὴν ἔννοιαν τῆς συμπτώσεως ἐπιθέτου *μεγάλῃ*. Ὁμοίως ἡ λέξις *μοῖρα* ἀρχικῶς σημαίνει τὸ μερίδιον καὶ ἔπειτα τὸ πεπωμένον, ἀλλ' ἐν τῇ συνθέτῳ *μοιρηγῆς* ἢ πρώτῃ ἔννοιᾳ τοῦ μεριδίου εἶνε ἀνάρμος.

τοῦ πεπωμένου, ἢ ἐγὼ αὐτὸς ἐθεώρησα ἀνάρμωστον ἐν τῇ προκειμένῃ ἐπιγραφῇ. Πράγματι ὅμως ὁ λέγων ὅτι τὸ εἴμαρμένον δὲν εἶνε «*τὸ προσήκον*» ὅπως ἀποκαλεῖται, δὲν ἐπικρίνει αὐτὴν ταύτην τὴν ὑπεράνθρωπον δύναμιν τὴν ὀρίζουσαν τὸ πεπωμένον, ἀλλὰ τὴν προσωυμίαν, ἢ ἀπονέμουσιν εἰς αὐτὸ οἱ ἄνθρωποι.

Πρὸς ὑποστήριξιν δὲ τῆς ὑπ' αὐτοῦ προταθείσης ἀναγνώσεως τῆς ἐπιγραφῆς παρέθηκεν ὁ μακαρίτης Βάσης τὸ παράδειγμα τοῦ παρὰ ΚΕΓ 627 ἐπιγράμματος, ἐν ᾧ κεῖται «*τὸν τύμβον ὅς παρὰ γαίης κιλ.*», ἀλλὰ τοῦτο μοι φαίνεται ὅτι δὲν εἶνε ὅμιον πρὸς τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἀναγνωσθὲν ἐν τῇ ἐκ Πειραιῶς ἐπιγραφῇ, διότι ἐκεῖ μὲν ἡ κατάληξις τοῦ ῥήματος *παρὰ γαίης* ὁλοῖ σαφῶς τὸ δεύτερον πρόσωπον, ἐνῶ ἐν τῷ «*οὐ τὸ χερῶν εἴμαρται*» οὐδαμῶς συμβαίνει τοῦτο.

Ἐπ' ἐσχάτων διέλαβε περὶ τῆς προκειμένης ἐπιγραφῆς καὶ ὁ κ. Π. Ν. Παπαγεωργίου ἐν ΑΕ 1912, 125 καὶ ἐν Ἀθηνᾶ 1912, 497, ὅστις ἀναγινώσκει τὴν φράσιν ἐρωτηματικῶς «*οὐ τὸ χερῶν εἴμαρται;*», ἐνέκρινε δὲ τὴν ἀνάγνωσιν ταύτην καὶ ὁ Βάσης. Διὰ τῆς ἀναγνώσεως ταύτης τὸ νόημα τοῦ ἐπιγράμματος καθίσταται ἀληθῶς σαφέστατον, ἀλλ' ἐκφράζει αὐτὸ τοῦτο τὸ ὑπὸ τοῦ μακαρίτου Βάσης κατακριθὲν «*τὸ πεπωμένον οὐ πέπρωται*». Ἀληθῶς τοῦτο οὕτως ἐρωτηματικῶς ἐκφερόμενον δὲν εἶνε *παράλογον*, ὡς δικαίως ἐχαρακτηρίσθη ἢ ἄνευ ἐρωτήσεως ἀνάγνωσις, ἀλλ' ὅμως δὲν μοι φαίνεται καὶ εὐάρμωστον.

Ἀνδρέας Ν. Σκιας.

Κοητικαὶ σφραγιῶδες

(εἰς ΑΕ 1907, 141)

ὑπὸ

Wilhelm O. Gaerte.

Αἱ περὶ τῆς προϊστορικῆς Κρήτης γνώσεις ἡμῶν προήθησαν τὰ μέγιστα διὰ τῶν ἐκτάκτως εὐτυχῶν ἀνασκαφῶν, αἵτινες ἐγένοντο κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν ἐπὶ τῆς νήσου, καὶ ὅμως δὲν κατορθώθη εἰσέτι νὰ λυθῶσιν ὀριστικῶς τὰ ἀρο-

ρῶντα εἰς τὸν ὑψηλὸν ἐκείνον πολιτισμὸν καὶ τοὺς κατόχους αὐτοῦ κατὰ τὰς κυριώτερας περιόδους ζητήματα. Αἰτία τούτου εἶνε ἴσως κατὰ μέγα μέρος, ὅτι αἱ περὶ τῆς ἀρχῆς καὶ τῆς προόδου τοῦ πολιτισμοῦ τούτου ὑποθέσεις δὲν στηρίζονται ἐπὶ